PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

دافغانانو

د غم ورځې شپې

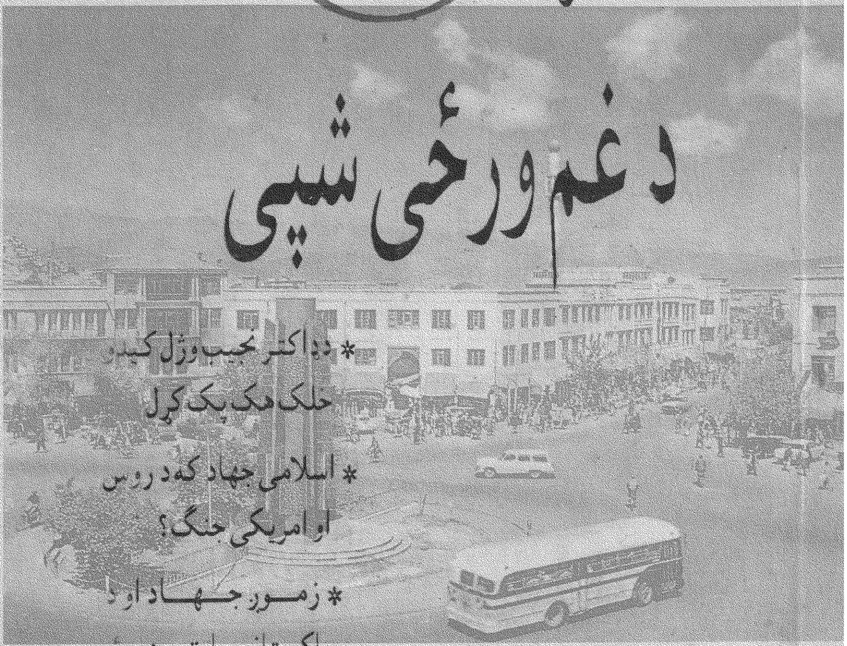

* د ډاکتر نجيب وژل کېدو
خلک هک پک کړل

* اسلامي جهاد که د روس
او امريکې جنګ؟

* زمـور جهـاد او د
پاکستاني پارټيو دريځ

* دافغاني مشرانو لنډه
سوانح

* د پېښور او کابل ځيني
دودونه دستورونه

عبدالباری «غیرت»

Ketabton.com

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانانو

د غم ورځې شپې

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم : د افغانانو د غم ورځې شپې

لیکوونکی : عبدالباري غیرت

کمپوز : مجیب الله

د چاپ کال : ۱۳۷۶ هـ ش

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ACKU 7856

بسم الله الرحمن الرحیم

PROPERTY OF ARIC Established 1989

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

د پښتونخوا مستقلو پرګنو ته

چې په فکري او عملي توګه یې

زمونږ د حق جهاد ملاتړ کړی دی.

ACKU

ARIC

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډاکتر نجیب خور

محترمې ککۍ ته!

سلامونه درته لیږم او بیا دا چې د افغانستان پخوانی جمهور رئیس ډاکتر نجیب او د هغه د ورور احمد زي په وژل کیدو تسلیت درته وایم. زه پوهیږم چې خور او ورور څومره سره ګران وي او څومره د ژوند خوږې یې سره شریکې کړې وي بیا داسې مرګ چې ناڅاپي وي او په غیر عادي حالت کښې وي تا ته له لوی خدایه د زړه صبر غواړم خو ستا پاملرنه د افغانستان هغو شهیدانو ته هم را ګرځوم چې د کمونیستي نظام په وخت په لکهاوو بې له محاکمې اعدام شول، پولیګونونه پرې ډک شول. دوی به مینې درلودې، خویندې او ورونه یې درلودل او زامن، لونړې او پلرونه یې درلودل. دا وروستې خبرې بنایي ستا د آرام زړه تسلا شي.

ستا د ناآرام زړه له حالت څخه خبر یم او د هغو زړونو څخه هم خبر یم چې په کمونیستي دور کښې وځوریدل و دردیدل او ځیتو د خپل محبوب په وژل کیدو د زړه سکته هم وکړه.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډاکټر نجیب وژل کیدو خلک هک پک کړل

کله چې طالبان د کابل ښار ته د فاتحانو په توګه ننوتل او خپلو مخالفانو ته یې ماتې ورکړه. ددوی لومړی کار دا ؤ چې د ملګرو ملتو دفتر ته ورشي ډاکټر نجیب او د هغه ورور احمد زی را وباسي او په عام محضر کښې یې اعدام کړي. په دې کار سره خلک د یوه غیر منتظر کار سره مخامخ شول. جهاني مطبوعاتو دا عمل وغانده او له بشري عاطفي څخه یې لیرې وباله. د افغانستان ولس هم حیران شو، خو عجیبه ورته ونه بریښیده او دا کار یې په ځای وباله ځکه دوی د همدې خلکو بې حسابه ظلمونه لیدلي وو. حیران په دې شول چې د مخه آوازه وه چې ښايي ډاکټر نجیب یوه محفوظ ځای ته یوړل شي او بیا هرڅه چې کیږي. د نجیب ملګرو په ټولو ځایونو کښې دا آوازه اچولې وه چې ښايي طالبان د نجیب سره ښه سلوک وکړي او ځینې مشورې ترې واخلي. د

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان پوهانو او ليکوالانو دا عمل ښه ونه گانه او ويي ويل چې دده دا وژنه بې وخته وه او دده د مرگ سره ډير حقايق او اسناد ، رازونه او رمزونه پټ پاتي شوا . له همدې کبله دوی دا وگڼله چې دا کار د يوه گاونډ هيواد د جاسوسي شبکې له خوا شوی دی. نجيب ښايي علناً د محاکمې ميز ته بلل شوی وای او محاکمه پری چليدلې وی. او له هغه وروسته دده اعدام هم خلکو ته قناعت ورکولی شول. د ډاکتر نجيب په اعدام د صوبه سرحد خلک ډير وپاريدل، مظاهرې يې وکړې ميټينگونه او جلوسونه يې وايستل ان تر دې چې دده د جنازې غائبانه لمونځ يې ادا ء کړ. دی يې شهيد وباله او ځينې طالبان يې بنديان کړل او ويې وهل. د نشنل پارټي مشرانو هم دا عمل وغانده او د گاونډ هيواد لاس يې پکښې د خيل وگرځاوه.

«ليکوال» معروفې مجلې هم دده په وژل کيدو خپل تأثرات څرگند کړل او دايې يوه غميزه وگرځوله. او خاصه مجله يې دده په نوم چاپ کړه چه ددوی په نزد بيگناه او مظلوم ښودل شوی ؤ (بشر نويد)ډيرې پيرزوينې ورته وړاندې کړې ان تر دې چې دده په قول ځينو لنگې والا کسانو حمله هم پرې کړې وه خو بچ شو .

د پردې تر شا هر څه وو، وو، دده وژونکې وايي چه کله ډاکتر نجيب د خاد جاسوسي شبکې رئيس ؤ د افغانستان ډير بې گناه انسانان اعدام شول، چې د وژونکو ورونه او خپلوان هم پکښې وو. بل استدلال يې دا ؤ چې په

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندهار باندی د همدې ډاکتر صاحب په دوران کې د اوزبک ملیشو له خوا حملې وشوې په کورونو ننوتل او ډیری پښتنې یې بې پته کړې.

همدا عمل په پکتیا کښې هم دده په دوران کښې د اوزبک ملیشو له خوا وشو چې د دوی وینه یې په څوښ راوسته او نور یې طاقت و نشو چې محاکمې ته یې پرېږدي.

د کمونیستانو قدرت ته رسیدل

زه نه پوهیږم چې دا داستان له کوم ځایه پیل کړم، کاشکې د دردمنو زړونو له حاله دا نور زړونه خبریدی او کاشکې خلکو یو د بل په غمونو او داستانونو باور درلودی.

څمکه هغه سوځی چې اور پری بل وی نو د سوځیدلی څمکې د خلکو له حاله د بی سوزه ځمکی خلک نه خبریږی. زمانه آخره شوی د قیامت نښانې دی هرڅوک د ظالم پلوی کوی او مظلوم نور هم په خوله خوله وهي.

داستان به په لنډ ډول پیل کړو دا چې څه وشول او اوس څه روان دی او بیا به څه کیږی دا ټول د ماضی حال او استقبال خبری دی خو د ماضی او حال په خبرو به خلک هک پک شی.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د افغاني کمونيستانو (خلقيانو پرچميانو) کردار يادوم او بيا چې روسان تيغ په تيغه راغلل او د نړۍ ټول انساني معيارونه يې تر پښو لاندې کړل، بيا هم بې سترګو خلکو ويل چې: روسانو ښه وکړل دوی حق درلود او دا د کمونيستي نظام د ټينګولو او د انسانيت او عدالت د راوستلو په خاطر وو. آفرين په دې منطق، په دې عقل او په دې وجدان او بالآخره په دې اسلاميت، زه په لنډه توګه څه ناڅه په هغه څه رڼا اچوم کوم چې په صويه سرحد کښې د سترګو ليدلي حال دی او پرته له کومې مبالغې به يې بيان کړم او بيا به قضاوت د لوستونکو مخې ته کښېږدم. د افغانستان خلک غوليدلي نه وو، هغوی با شعوره انسانان او هغوی هر څه د منطق په تله کښې تللي شوي.

د کمونيستي نظام د راتګ سره سم په دې خلکو ناتار جوړ شو، کورونه يې بې امانه شول، مذهبي مراسم يې په ډاګه نشوی اجراء کولی، ناموسونه يې په زوره کمونيستي کورسونو ته بوتلل شول، په ډله ايزه توګه ووژل شول او په مړيو يې د بيښتې ډکې شوې، ښځې يې جيل ته ولويدې او په دې مظلومو افغانانو هر څه وشول. د نمونې په توګه مولانا فيضاني صاحب ترې تم او حضرت صاحب محمد ابراهيم مجددی د خپلو ۲۱ خپلوانو سره اعدام شو. همدا راز په زرګونو علماء، پوهان، استاذان او منورين په پوليګون کښې تر خاورو لاندې شول.

په دې حالت کښې خلکو د مجبوريت له مخې قيام وکړ راپورته شول او

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تبرونو او لرگيو يې جهاد پيل کړ بيا چه ددوی لاسی ته وسلې ورغلې دا بيله خبره ده. زه چې د داؤد خان په وخت کښې په ستره محکمه کښې څلور کاله د قضاء د مجلې مدير وم او بيا وروسته څه موده په کور شوم او بيا بيرته د فاميلي محکمې قضايي غړی شوم. هغه فجائع چه په محکمو کښې روان وو د ويلو نه دی، د ښځو سره د خلقي قاضيانو بد عملونه له ميړونو ښځه په زور سره طلاق اخيستل، دزوی په مخکښې د پلار سپکول او وهل دا هغه څه وو چې ددوی له جيلخانو ښځه بهر وو او ظاهراً په ديموکراتيکه قضاء کښې کيدل.

ما دا حالات په سترگو ليدل خو خوله مې خاموشه وه او د څه ليکلو توان هم نه ؤ ځکه چې نه د خولې آزادي وه او نه د قلم او په دی دواړو جرمونو هم خلک د اعدام څوکې ته ورسيدل.

د هجرت لار: کله چې ما دا حالت وليد چه نور نو د خلقيانو سره گوزاره مشکله شوه زه هم تر تعقيب لاندې ونيول شوم او مشر ورور مې مولوی عبدالباقي چې د عربي دارالعلوم استاد او د شيرپور د جامع جومات خطيب ؤ، زنداني او بيا وروسته معلومه شوه چې شهيد شوی ؤ او له دی پرته د خلقيانو د لاسه وطن سور تنور گرځيدلی ؤ ما هم د زرمت، پکتيا په لاره د هجرت لاره غوره کړه. دا هغه وخت ؤ چې نابغه استاد نور محمد تره کئ د افغانستان د کمونيستي نظام لومړی جمهور رئيس د وفادار شاگرد حفيظ الله امين له خوا

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورن شوی و. زما ذهن دا ؤ چې د پاکستان د صوبه سرحد د خلکو به دا فکر وي چې ددوی تول وگړی به مورږ د یر ښه استقبال کړی او دا فکر به ورسره وی چې ددوی قیام یو اسلامي جهاد دی. ځکه چې یو خو د افغانستان پښتنو ددی ځای د پښتنو سره زیاتی اړیکی درلودی ددی ځای مشرانو ته لکه پاچا خان، ولیخان، اجمل ختک ته مورږ په درنه سترگه کتل او میلمستیا گانی به مو ورکولی. همدا مورږ پښتانه وو چې د دوی ملاتړ مو کاوه او د افغانستان حکومت په رسمي توگه د پښتونستان په نامه په کابل راډیو کښې یو ساعته خپرونی کولی. دوی ته اعلیحضرت ظاهرشاه په وړیا توگه کورونه ورکړی وو او ددوی د پاره د خوشحال او رحمان بابا د لیسو په نامه ښوونځی موجود وو. د افغانستان خلک به پوهنتون ته په کانکور سره داخلیدل خو ددوی د پاره دا کار مفت ؤ. ان تر دی چې د سرحداتو په نامه ددوی د پاره ځانگړی وزارت ؤ چې لومړی د قبائلو د مستقل ریاست په نامه یادیده او همدا راز د قبائلی خلکو د پاره جلا معاشونه او تنخواگانی وی.

برخلاف ددغو خلکو ذهنیت دا ؤ چې د افغانستان د خلکو جهاد اسلامي نه دی بلکه وروړ وژنه او د ترور عمل دی. دوی داسی گڼله چې د خلقیانو حکومت یو قانونی حکومت دی عوامو منلی دی دا یو څو مهاجر کسان یې مخالف دی هغه هم په ذاتی (شخصی) اغراضو.

بله دا چې دوی (خلقیان) یې کمونیستان او ملحد نه گڼل بلکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانان یې گټل او زموږ دلاتلو ته یې غوږ نه نیوه.

بله دا چې عوام د ضیاء الحق مخالف وو، ځکه دوی ویل چې دی د مارشل لا (نظامي) له لارې حکومت کوي او په زوره یې کوي او دغه مهاجرین (یا مجاهدین) یې د ضیاء الحق عسکر گڼل. په دې مورد کښې به دځینو گوندونو (پارټیو) د فکر طرز بیان کړو.

۱- پیپل گوند (پارټي):

دا گوند چې مشر یې د پاکستان پخواني جمهور رئیس ذوالفقار علي بوټو ؤ او ذوالفقار علي بوټو هم د جنرال ضیاء الحق د کودتا په ترځ کښې له قدرته ولوید او بیا د ځینو تورونو په لړ کښې چې مهم یې ځینې قتلونه او ترورونه وو اعدام شو، له هغه وروسته ددې گوند مشري دده د لور بې نظیر بوټو په غاړه وه او له دې کبله چې دوی د ضیاء الحق مخالف وو او ضیاء الحق د افغان مهاجرینو ملاتړ کاوه نو دوی هم د افغانستان د جهاد مخالف وو. بې نظیر بوټو عقیده درلوده چې ښایي د کودتا او زور له لارې څخه نه بلکه د دیموکراسي له لارې قدرت له جنرال ضیاء الحق څخه واخیستل شي. بې نظیر بوټو د افغانستان دجهاد مخالفت په صراحت سره نه کاوه بلکه تلویحاً او اشارتاً یې ځینې خبرې کولې چې سړی پوهیده چې دا د افغانستان د مسئلې په

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیره د مجاهدینو او مهاجرینو مخالفه ده. کله چې به له دی شخه په دی باب پوښتنه وشوه نو ویل به یی چې موږ په خپله داسی کشالی لرو چې د مهاجرینو موضوع ته هډو خلاص نه یو.

د ذوالفقار علی بوټو زامنو هر یوه شهنواز بوټو او مرتضی بوټو په خپل وار سره د ضیاء الحق د رژیم مخالفت کاوه، په غونډو جوړولو برسیره ځینی د غچ شخه ډکی کار روایی هم کولی چې بی نظیر بوټو بیا ددې کار مخالفه وه. یوه مهمه موضوع یې دا وه چې دوی پاکستانی الوتکه افغانستان ته وتښتوله او هلته یې د کابل په هوایی ډګر کې کوزه کړه. ددی الوتکی سپرلی چې ښځی ماشومان هم پکښې وو له زیاتی وارخطایی سره مخامخ شول او یو کس پاکستانی پکښې مړ هم شو. په دی کار سره دوی د ببرک د رژیم له خوا ښه استقبال شول ان تر دی چې دواړو ته یې د خارجه وزارت د یوه دپلومات مأمور سید فصیح الدین لورانی د ریحانه او (...) په نامه شهنواز بوټو او مرتضی بوټو ته ورکړی چې بیا کله شهنواز بوټو خود کشی وکړه، داسی وګڼل شوه چې دده ښځی زهر ورکړی دی په همدی اساس سره مرتضی بوټو هم خپله ښځه د کورنۍ د مشوری په اساس طلاقه کړه چې دا دواړه ښځی اوس په امریکی کښې اوسیږی.

دی کار د بی نظیر بوټو د افغانانو په مقابل کښې حساسیت نور هم زیات کړ په داسی حال کښې چې ددوی ودونه د کمونیستی مفکوری په اساس

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي وو او دلته د مهاجرينو او مجاهدينو موضوع يو اسلامي بنياد درلود .

د بی نظیر بوټو مخالفت له دې څخه څرګندولی شو چې کله دا صدراعظم (وزیراعظمه) شوه په ټولو داخلي او خارجي موضوعاتو يې رڼا واچوله خو د افغانستان کشاله او د مهاجرينو مسأله يې هيڅ ياده نکړه بيا د وحدت ورځپانې مشر پيرسپيد شاه جګ شو او پوښتنه تری وکړه چې تا د افغانستان موضوع ولې ياده نکړه. بيا هم دې ځان تير کړ، همدا راز ددې د صدارت په وخت کښې هغو دريو کسانو چې په پيښور کښې يې د يوه ښوونځي نجونې او هلکان اسلام آباد ته تښتولي وو، دا چې سعودي عربستان ته تللی وه د اسلام آباد په هوايي ميدان کښې يې په دې باب ټول افغانان تر تهديد لاندې راوستل او توندې خبرې يې وکړې، خو کله چې دا درې کسان د پاکستان د کوماندو له خوا ووژل شول نو بينظير بوټو بيا د ناصر باغ په کمپ باندې په ښځو باندې ميتهايې وويشلې او نورې وعدې يې هم ورکړې خو دا وعدې يوه هم په ځای نشوه. بی نظير بوټو په خپل يوه کتاب کښې (خاطرات بی نظير بوټو) ويلې چې د صدر ضيا ء الحق په وخت کښې کله چې ما وغوښتل دده په خلاف مسالمت آميزه مظاهره وکړم نو زما ملګرو راته وويل چې هلته د ضيا ء الحق پلويان (مجاهدين افغان) دې هسې نه چې تا ته څه ضرر ورسوي، خو ما له دې تهديد سره سره په پيښور کښې مظاهره تر سره کړه او بيانيه مې هم ورکړه.

د بی نظيربوټو مور نصرت بوټو بيا د ضيا ء الحق په وخت کې په اخباری

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانونو کښې د افغان مهاجرينو او مجاهدينو په ښکاره توګه مخالفت کاوه هغوی يې د جنرال ضيا ءالحق کسلن بلل مفروران يې ګڼل او د دوی په ضد يې اخباري بيانونه ورکول داسې فکر کيږي چې نصرت بوټو افغان مسئلې ته په جنرال ضيا ءالحق پورې تړاو ورکاوه او د ده د فکر مولوده يې بلله، په داسې حال کښې چې دا مسئله ډيره ژوره او پراخه ابعاد يې درلودل البته جنرال ضيا ءالحق په خپل وخت کښې د افغان مسألې په باب جدي پاملرنه درلوده او د افغانستان جنګ يې د پاکستان دفاع ګڼله، افغانان هسې په هوس نه وو راغلي بلکه د ډير مجبوريت له مخې دغه ګرم پاکستان ته راغلي وو او دې ته په شنه ناست وو چې څه وخت به مو وطن آزاديږي.

۲- نشنل پارټي:

ددې ګوند مشر پاچا خان او بيا د ده زوی وليخان او اوس اجمل خټک يې مشري کوي. ددې ګوند نور د ياد وړ کسان بيګم نسيم وليخان، حاجي عديل، فريد طوفان، غلام احمد بلور دي.

اجمل خټک کله چې د ذوالفقار علي بوټو په دوران کې د لياقت باغ پنډۍ په غونډه کښې څو کسان مړه شول وويل چې نور نو پاکستان د اوسيدو نه دی او افغانستان ته يې سياسي پناه يوړه. دی د کابل د کمونستي رژيم پلوی و او له کابل څخه به يې احوالونه رالېږل چې زه به د سرې ډولۍ سره پاکستان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځم. خو د مجاهدینو د حکومت څخه څه موده د مخه پاکستان ته راغلی او دلته د پارلمان غړی دی.

نشنل گوند د اول څخه د افغان مجاهدینو مخالفت کړی دی او دا جنگ یې د امریکې او روس جنگ بللی دی.

په اخبارونو کښې به د ولیخان، نسیم ولي او نورو ضد ضد بیانونه راتلل او دې بیانونو د صوبه سرحد په عوامو باندې لوی اثر درلود همدا دلیل ؤ چې د صوبه سرحد زیاتره عوام د افغانستان د جهاد په حق کښې نه وو بلکه دوی به د ویل چې دا کسان د یوه قانوني حکومت څخه تښتیدلي دي په داسې حال کښې چه هلته د روسانو او داخلي کمونیستانو له خوا هر څه د خاورو سره برابر شوي وو او دومره مظالم په افغان ولس وشول چې یو عاقل انسان یې نشي منلی. په دې مورد کښې د دوی تبلیغ ډیر پراخه او مؤثر ؤ. دوی به ویل چې د مجاهدینو او مهاجرینو د راتگ سره به په مورږ اقتصادي بوج راشي. د کلاشینکوف او هیروئین کلچر د دوی سره راغی. پاکستان یو غریب ملک دی بنا یې روسان د مجاهدینو له کبله په مورږ حمله وکړي او د دې ټولو ذمه واری جنرال ضیا ءالحق گڼلو.

* یوه ورځ زه چارسدې ته د ولیخان کور ته ورغلم چې د کور په مخ کښې یې پولیسو یوه خیمه هم درولی وه، له نوکرانو سره یې ما روغبړ وکړ یو ځوان هلک چې د شلو کلو به ؤ یوه بل ته وایې چې د مجاهدینو په نامه غله او داړه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماران راغلي له خپل حکومت څخه را تبنتيدلي غلاګاني کوي ډير بد خلک دي.

د توپک په يوه ډز سره ډيري مرمی را باسي او ډير خلک پرې وژلي شي. دا خبري په ما ډيري بدې ولګيدې خو کله چه وليخان ته ورغلم زړه دوستي مې ورسره مطرح کړه ده وويل چه د جهاد پلوي نکوم ځکه دا جهاد نه دی ستاسو د يوه ملا زوی اتيا لکه کلداري بهر ته (سمګل) قاچاق کولی خو د مور د ګوند يوه غړي هغه په هوائي ميدان کښي ونيو.

* پاچا خان به ويل چه دا مهاجرين چي راغلي دا په مور باندي بد اثر غورځولی شي، بنايي خپل ملک ته بيرته ولاړ شي هلته حالات سم دي خو کله چي روسانو نيغ په نيغه په افغانستان يرغل وکړ نو ده د بنو په يوه غونډه کښي وويل چي ای پښتنو بيدار او سيږي تاسو ته دا دی سور استعمار (سامراج) راغلی او حالات يي بيخي بدل کړي. له دی وينا وروسته بيا دی په کور کينولی شو او نور څه يي و نه ويل ترڅو چي په حق ورسيد.

* د حزب اسلامي يو غړی «وليد» ورد ګ وايي چي زه يوه ورځ ليډی ريډنګ روغتون (هسپتال) ته پاچا خان ته د مصاحبي د پاره ورغلی وم چي ماخبري ورسره پيل کولي بيګم نسيم ولي ډيره راته په قهر شوه او ويي ويل چي دا وخت د مصاحبي دی؟ او زه يي انترويو ته پرينښودم.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* يوه ورځ زه سوات ته روان وم چې په جهانګيره کې يو لوی جلوس (مظاهره) روانه ده موټر لږ څه ودريد او بيان ورکوونکي ويل: چه دا بيشرمه انسانان، دا بې فرهنګه او بې کلچره خلک چې راغلي دي دوی دي د مورله خاوری ووزي او مورږ د کابل قانوني او انساني حکومت تأييدوو.

* يوه ورځ زه شيرزمان غمجن (طائزی) ته ورغلی وم چې يو بل افغان مشهور ليکوال هم ورسره ناست ؤ ليکوال د جهاد موضوع ياده کړه چه غمجن صاحب ورته ډير په قهر شو او ويې ويل چې ستاسو جهاد نه دی او ما په دی باب د ډاکتری د پاره مدلل کتاب ليکلی چې دا دی نن سبا بشپړيږی نژدی ؤ چې هغه سړی په زوره له خونی وباسی، کله چې زه رخصت شوم نو موږی مشهور ليکوال راته وويل چې دا زما د بې عزتی خبره چاته ونکړی.

که څه هم د شيرزمان يو بل ورور (طائزی) له اول څخه د افغانستان د جهاد ملګری ؤ خو غمجن صاحب د خپلو فکری استدلالونو په بنا دا خبره نه تأييدوله غمجن صاحب په دی وخت کې په ملګرو ملتو دفتر کښې کار کاوه، او د ډيرو خاصو افغانانو سره يې کومک کړی دی چې دلته په پيښور کې يې ژوند په خطر کښې ؤ او بهرته يې ليږلي دی.

* زه به هميشه د لرو پښتنو په مشاعره کښې شامل وم کوم چې په خيبر بازار اردو ساينس بورډ کښې به کيدله. زه لومړی افغان شخص وم چې په دی مشاعره کښې مې اشتراک کاوه. بيا له ما وروسته پسرلی صاحب دده زامن هر يو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسدالله، عصمت الله، محترم رفیع صاحب او نورو هم ګډون وکړ. په هغه
وخت کښې به ما په خپلو شعرونو کښې د افغانانو بد حالت او د روسانو او
داخلي کمونیستانو ظلمونه بیانول چې په ګډون کوونکو بنه نه لګیدل،
البته یو دوه کسان لکه طائزی فریحان شیدا اطلس ګل زما ملګری وو. بیا
به یې سره ویل چې خیر دی میلمه دی څه به نه ورته وایو. بیا ورو
ورو رحالات بدل شول، مهاجر تونه زیات شول، روسان نور هم رسوا شول او
ملګری می ډیر شول. له دوی څخه ځینو دومره د دی موضوع سره حساسیت
درلود چې حتی د محترم پسرلی صاحب سره لاس او ګریوان شوی وو.

* یوه ورځ په چوک یادګار کښې د مهاجرو په ضد او د کابل د کمونیستانو په
طرفداری مظاهره وه کله چې دوی وویل چې (زنده باد ببرک کارمل) زموږ
یو ملګری د محاذ غړی محمد اکرم وردګ د دوی په مخ کښې چیغې کړی
چې (مرده باد ببرک کارمل) بیا یې دا شخص بنه وډباوه او له غونډی څخه
یې وویست.

د مجاهدینو په پاڅون سره نشنل پارتی دغه امتیازات له لاسه ورکړل:

۱- ددوی لویانو با قاعده/تنخواه اخسته او یو څه به یې نورو ملکانو او خپلو
پلویانو ته هم ورکوله. لکه چې سید مسعود پوهنیار وایی چې زه په
پیښور کښې په قونسلګری کښې د پلومات وم د همدی پارتی لوی غړی
ته به می په چرګانو چوک کښې دا تنخواه ورکوله او دده دلته کوټه وه.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د پارتۍ مهمو غړو په جلال آباد، کابل او نورو ځینو ښارو کښې ځمکې او حویلۍ گانې درلودې چې له دې درکه یې کرایې هم اخستې.

۳- خوشحال خان او رحمان بابا لیسې اصلاً د دوی د پاره جوړې شوې وې او د ولیخان او نورو غړو په سپارش به په پوهنتون کښې بې کانکوره د دوی کسان شاملیدل او بیا به مسکو ته لیږل کیدل.

٤- د افغانستان د دولت په صوبه سرحد کښې ځینې ملکیتونه وو چې بیا د خلقیانو په وخت کښې د دوی کسانو نیولي وو او په کرایه یې ورکړې وو خو کله چې د مجاهدینو حکومت راغی نو افغان قونسل محمد ظاهر قره باغي دا دعوا وګټله.

۵- د افغانستان نیمه بودجه به د پښتونستان په لاره کښې مصرفیدله، په داسې حال کښې چې زمونږ افغانان له لوږې مړه کیدل. د دې بودجې مصرف زمونږ په پارسي ژبانو ورونو ښه نه لګیده او ډول ډول خبرې به یې کولې خو پښتنو د دې مصرف سره حساسیت نه درلود.

٦- د پاچا خان او د ده د کورنۍ سره افغانانو ډیره مینه او محبت درلوده، هرچا به په سندرو کښې ستایه، دې چې په وزیر اکبرخان روغتون کښې وُ ما به همیشه په پاکټ کې تازه میوې وروړې. خو کله چې دوی دا ډول تحرکات پیل کړل بیا یې له افغانانو څخه دا مینه او محبت لیرې شو.

۷- یو وخت د شیخ آباد درویش اجمل خټک ته میلمستیا کړې وه او زه هم په

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی کنیږ وم ډیر تکلف یې کړی ؤ حتی په خپل زوی یې نوم اجمل کیښود خو خلقیانو همدا درویش دده د کور په مخ کښې په ډیره بیرحمی وواژه او دده کورنۍ چور کړ اوس یې د کورنۍ په نورو غړو کښې لکه د نورو افغانانو غوندې دا مینه او محبت نشته، په دی میلمستیا کښې رفیع صاحب او وجدی صاحب هم وو.

۳- جماعت اسلامی پارټی

ددې پارټی (گوند) مؤسس مولانا ابوالاعلی مودودی ؤ. بیا یې مشر میاطفیل محمد او اوس قاضی حسین احمد دی. دوی ته د افغانستان د جهاد په باب له بهر څخه خصوصاً له عربو څخه ډیر کومکو نه راتلل، خو دوی یوازې د حزب اسلامی، جمعیت اسلامی، اتحاد اسلامی سیاف او څه ناڅه له مولوی خالص سره اړیکی درلودی. ځکه دوی به ویل چې دغه پورتنی گوندونه اصیل مسلمانان او یا په اصطلاح بنیاد گرا دی دغو نورو ته لکه محاذ ملی اسلامی، جبهه ء نجات ملی او حرکت انقلاب اسلامی ته یې د شک په سترگه کتل او حتی ځینی عقیدتی پروپاگندونه یې هم وریسی کول. یو ژوندی مثال به زه ووایم کله چې زه په جمعیت اسلامی کښې وم دوی به څه ناڅه مرسته راسره کوله خو کله چې محاذ ملی اسلامی ته ولاړم بیا یې په هماغه پخوانی سترگه نه راته کتل.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي څرګنده کړو چې جنرال ضياء الحق دوى ته په اسلامي مناسباتو او خصوصاً د افغانستان په موضوع کښې پوره واک ورکړى ؤ. هغه وخت به تل د نشنل پارټى او جماعت اسلامي ځينى تصادمونه په اخبارونو کښې راتلل او کله کله به يې جګړى هم پيښيدلى. دوى به کله ناکله د اسلامي موضوعاتو په باب د لاهور په منصوره کښې کانفرانسونه او سمينارونه دائرول او هغو ته به يې يوازى او يوازى اخوانى ګوندونه ورغوښتل او انعامونه به يې هم ورکول.

ددوى عقيدتى طرز فکر اهل حديث او يا سلفيانو (پنج پيريانو) ته ورته دى، طريقت ته عقيده نلرى او خپل نظر همداسى ښکاره کوى، د جمعيت اسلامي، حزب اسلامي او اتحاد اسلامي د مشرانو هم همدغه عقيده ده خو دوى د افغانستان د عوامو څخه خپله عقيده پټوى او په اصطلاح (تقيه) کوى.

جماعت اسلامي د افغانستان د جهاد په باب داسى نظر لرى چې يوازى د جمعيت اسلامي، حزب اسلامي او اتحاد اسلامي جهاد ته جهاد وايي او دا نورو ته نه، په داسى حال کښې چې همدا اوس همدا بنياد ګرا يو بل وژنى د کمونيستانو سره ائتلاف کوى او داسى نور...

جماعت اسلامي به چې کنفرانسونه جوړول يا به يې نورى غونډى کولى يوازى همدا درى ګوندونه به يې ورغوښتل او ددوى په ګټه به يې شعارونه ورکول او ددوى سره به يې مادى مرستى کولى. دوى به د همدى دريو ګوندونو په نمايندګى بهر ته تلل او کومکونه به يې راغونډول چې په دى اساس سره يې

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل گوند هم په مادي لحاظ تقويه کړ.

کله چې طالبانو ظهور وکړ او لومړی يې د حزب اسلامي سره مقابله پيل شوه، جماعت اسلامي خصوصاً قاضي حسين احمد يې زيات مخالفت وکړ او دوی يې دامريکې خلک وبلل، په داسې حال کې چې د پاکستان ولس دوی امريکايان بولي چې په دې اساس سره ددې گوند محبوبيت په افغاني جامعه کښې بيخي کم شو ځکه چې طالبان د ملت په ملاتړ را پاڅيدل او په هر ځای کښې هر کلي ورته وويل شو يوازې په شمال کښې د ستونزو سره مخامخ شول.

٤- جمعيت العلماء:

ددې گوند مؤسس مولانا مفتي محمود دی چې ډير ښه عالم او با تقوا شخص ؤ. دې ډلې تل د افغانستان د جهاد ملاتړ کړی دی او په مختلفو وختونو کښې يې کومکونه ورسره کړي دي، بيا کله چې دی وفات شو همدا راز مولانا فضل الرحمن او مولانا سميع الحق په غونډو او کنفرانسونو کښې د افغاني جهاد ملاتړ کړی په داسې حال کښې چې ددوی سره د جماعت اسلامي غوندې امکانات هم نه وو او نه د هغه وخت حکومت (جنرال ضياء الحق) ددې کار زمينه ورته برابر کړې وه، له دې کبله چې ددې گوند غړي زياتره ملايان او طالبان دي نو په دې اساس سره يې د حرکت انقلاب اسلامي (محمدي) سره يو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځه خواخوږي زياته وه او حتی ويل کيږي چې دا ګوند همدوی په پښو ودراوه.

بيا کله چې طالبانو ظهور وکړ دوی يې په ښکاره تو ګه ملا تړ اعلان کړ خپل طالبان يې د کومک دپاره وروليږل او په ځان او مال سره يې ملاتړ ورسره وکړ.

دا ګوند نسبت جماعت اسلامی ته په پاکستان کښې زيات محبوبيت لري ځکه چې زياتره مدرسې په دوی پورې اړه لري، اماماان او طالبان يې په دوی پورې متعلق دي او مذهب يې هم امام ابوحنيفه دی چې د پاکستان ټول مسلمانان حنفی مذهبی دي.

دمورو د جهاد په باب د پاکستان د ولس عکس العمل:

لکه چې د مخه مو وويل چې زمونږ د جهاد په باب نظريات زياتره د پارټيو تابع وو او په دې باب هرې پارټۍ (ګوند) بيلې بيلې نظريې او اهداف درلودل، خو خبره دا ده چې د مشرانو تبليغاتو په دې مورد کښې زيات اثر درلود د مثال په توګه د صوبه سرحد پښتنو کې باچاخان او دده زوی وليخان زيات اثر او رسوخ لري او ددوی خبره منله کيږي دوی طبعاً د جهاد مخالف وو ځکه چې خپل سياسی اهداف يې له لاسه ورکول. همدا راز په بلوچستان کښې زياتره پښتانه د محمود اچکزی د نظرياتو ملاتړ کوی او دی هم له يوې خوا د کابل د کمونيستی حکومتونو پلوی ؤ او له بلې خوا يې په مهاجرو پښتنو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیاتره زړه سوی درلود اوپه بلوچستان کښې یو بل ته گتیور واقع شوی دی.
محمود اچکزی د نجیب د حکومت زیاته پلوی کوی او ویل کیږی چې هغه هم دیری مرستی ورسره کړی دی. چې بیا نو دی طبعاً دا احسان نشی هیرولی.

د پنجاب خلک داسی په بی تفاوتی کښې وو په دی دول چې هغوی تولو پښتنو ته په یوه ستر گه گوری. او د اټک څخه را دیخوا ټول پښتانه لکه د یوه هیواد داسی گڼی خو بیا هم له دی کبله چې هلته نوازشریف زیات اثر لری هغوی هم د افغانستان د جهاد طرفداری کوی.

د سند خلک زیاتره د ذوالفقار علی بوټو، بی نظیربوټو او نصرت بوټو د عقایدو او افکارو تابع دی. له دی کبله چې ذوالفقار علی بوټو د جنرال ضیاء الحق له خوا اعدام شوی ؤ دوی افغانی جهاد ته هم په هغه پوری تړاو ورکاوه او په هغه وخت کښې یی نظریات منفی وو او کله چې بیا بینظیربوټو قدرت ته ورسیده افغان مسئلی جهانی شکل غوره کړ. دا هم مجبوره وه چې څه ناڅه دا خیالات په نظر کښې وساتی.

په صوبه سرحد کښې تخریبی عملیات:

ددی د پاره چې په صوبه صرحد کښې د افغان مهاجرو او ددی ځای د اوسیدونکو ترمنځ روابط خړ پړ شي، نو د (روسانو او خلقیانو پرچمیانو) پروگرام دا ؤ چې تخریبی عملیات په پیښور کښې پیل کړی. دوی به بمونه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړل او دلته به یې په هوټلونو او مزدحمو ځایونو کښې ایښودل چې په دې سبب سره ددې ځای زیات خلک په تلف باندې ورسیدل.

کله چې به بم وچاودنو د ځایي خلکو له خوا به مظاهرې وشوې او ویل به یې چې دا بمونه افغان مهاجرو راوړي او دلته دا ډول تخریبکاري کوي. خو حقیقت دا دی چې دا بمونه به افغاني کمونیستانو هم راوړل او ددې ځای اوسیدونکو هم راوړل. حتی ددې ځای چادري دارو ښځو هم راوړي او گرفتاري شوې دي. د یوې پارټۍ یوه مهم غړي چې په سکوتر کښې بم ایښودی ؤ په لاره کښې وچاود او دا شخص پخپله هلاک شو.

* د قمرالدین گړي په چاودنه کښې زیاتره د پیښور د خلکو اولادونه چې له ښوونځي څخه راروان وو قرباني شول. دا بمونه زیاتره د ببرک کارمل او نجیب په وخت کښې راوړل کیدل او دلته به یې خلک قرباني کیدل. عوام ملامت نه وو ځکه ددې پیښو زیاتره قربانیان به همدوی وو.

* د کاشانه بدر چاودنه: دا چاودنه هم ډیره لړزونکې وه. په دې حویلي کښې د جمعیت اسلامی افغانستان فوجیان (منصبداران) اوسیدل چې یوولس کسان په دې پیښه کښې مړه او څو نور ټپیان شول. یوه پاکستانی ښځه د خپل میړه او اولاد سره په شهادت ورسیدل. کله چې پولیس راورسیدل هغوی وویل چې مونږ دا دې په غم او ښادۍ کښې درسره شریک یو او دا دې مړي مو هم سره شریک دي.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه: دا دری پیښې هسې د نمونې په توګه راوړل شوې او کنه نو هره ورځ به چاودنه کیده او کسان به پکښې مړه کیدل. همدا دلیل ؤ چې ځینې کسانو افغانانو ته کورونه په کرایه نه ورکول، ځینو نورو به دفترونو ته په کرایه نه ورکول او ځینو به مجردانو ته په کرایه نه ورکول.

د پاکستان د حکومت ملاتړ:

د جنرال ضیاء الحق په دوران کښې د افغان مجاهدینو او مهاجرینو سره په زیاته اندازه کومکونه کیدل، سرکاری مطبوعاتو هم ددوی په پلوی نشرات کول او پېښور او اسلام آباد راډیوګانو ددی دپاره خاص پروګرام درلود، چې په پېښور راډیو کښې زه (عبدالباری غیرت)، والاجان وثیق، سید فضل اکبر، تاج محمد اکبر، محمد یعقوب شرافت، شامل وو. د بهر څخه هم کومکونه را روان وو چې د امریکې، آلمان، فرانسې، انګلستان، سعودی عرب، کویت، قطر، امارات او مصر مرستې د یادولو وړ دي.

مثبت تبلیغات:

دا چې پاکستان د مونږ ملاتړ کاوه د خلکو مثبت نظریات داسې وو:

* پاکستان یو اسلامي هیواد پرې فرض دی چې د افغانانو ملاتړ وکړي.
* په ګاونډ کښې پروت دی که روس افغانستان قبضه کړي نو پاکستان په

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آساني سره قبضه کولی شي.

* د افغان جهاد په لاره کښې په پاکستان زيات اقتصادي بوج پروت دی.

په دی باب د پاکستان حکومت د خپل ولس فشار هم تحمل کوي.

* پاکستان غواړي چې په افغانستان کښې صلح او امنيت راشي ځکه دا کار دده په گټه دی.

* پاکستان غواړي چې د افغانستان سره د وروري په فضا کې ژوند وکړي.

* پاکستان اسلامی ملکونو ته ښيي چې دا کارونه د اسلامی ورورولی په بنا کوي.

منفی تبليغات:

* هغه پيسی چې افغان جهاد ته او يا مهاجرو ته راځی زياته برخه يې پاکستان په جيب کې اچوي.

* نوی مالونه په خپلو زړو مالونو بدلوي او بيا يې افغانانو ته ورکوي.

* د پاکستان اقتصاد د مهاجرو په کومکونو ښه شو.

* د مړو خلکو ژوند ورسره ښه شو او خواران نورهم در په در شول د کورونو کرايي لوړې شوې او په غريبانو کار ودريد.

* د خوراکي شيزونو گراني ورسره راغله او زياتره خوراکي مواد افغانستان ته ځي.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* پاکستان په افغانستان کښې تخریبي عملیات کوي ښکلي ماني، کانالونه، د اوبو بندونه او سیلوګاني له منځه وړي.
* پاکستان د ځینو مزدور و احزابو په واسطه افغاني مهم شخصیتونه ترور کوي.
* پاکستان غواړي چې په هر لحاظ افغانستان ځان ته اړ کړي.
* پاکستان غواړي چې جنګونه دوام وکړي او افغاني عسکري قوت ختم شي.

د کمونیستي او اسلامي احزابو مشران

۱- نورمحمد تره کي:

د مقر د ناوې په سره کلي کښې زیږیدلی د ویښ ځلمیانو یو منځنی غړی ؤ، په بمبئ کښې د عبدالحمید زابلي لوی سرمایدار کاتب ؤ بیا په واشنګټن کښې سیاسي آتشه شو، بیا د خلق د ګوند مشر شو. په پښتو ژبه یې خبرې کولې او په دې باب یو متعصب انسان ؤ د اسلام سره یې په ډاګه دشمني درلوده، دده د جمهوریت په دوران کښې ډیر مسلمانان شهیدان شول. د ځدرانو هزارګانو قتل عام کړل، د ځان په ستاینه خوښیده.

PROPERTY ACKU 7856

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- حفیظ الله امین:

د پغمان د ولسوالۍ ؤ په معارف کښې یې مختلفې دندې تر سره کړې د شورا وکیل ؤ، مغرور او ظالم انسان ؤ، دده په امر سره زیاتره افغانان شهیدان شول. د قدرت په وخت کښې یې مصئونیت قانونیت، عدالت اعلان کړل خو عملي یې نکړل، خپل ظلمونه یې په تره کي وروتپل او څه وخت یې لږ نرمه رویه غوره کړه. روسان یې د مجاهدینو په مقابل کښې هیواد ته وروغوښتل او بیا همدې روسانو مړ کړ. خپل تحصیلات یې په امریکې کښې کړي وو، د خلق د ګوند مهم غړی ؤ.

۳- ببرک کارمل:

د بګرامیو ولسوالۍ د کمریو د کلي ؤ، په حقوقو کښې یې زده کړه کړې بیا څه موده بندي شو، د شورا وکیل ؤ، وینا یې ډیره جذابه وه او خلک پرې غولیدل، ظالم، مغرور او احساساتي انسان ؤ، دده په جمهوریت کښې جنګونه پراخه شول، په سنګرونو او کلیو یې ګازونه وشیندل، د تره کي او امین د وخت بندیان یې خوشې کړل، د روسانو په ستاینه نه مړیده د پرچم د ګوند مشر ؤ، په اول کښې یې زیاتره اړیکې د سردار داؤد سره وې.

JA

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤- ډاکتر نجیب:

ډاکتر نجیب په قام احمد زی ؤ ده څه تحصیلات په پیښور اسلامیه کالج کښې کوم وخت چې پلار یې تجارتی آتشه ؤ کړی او بیا یې د طب په شق کښې د کابل پوهنتون د طب پوهنځی لوستی دی، دی له سروری وروسته د کمونیستانو په دور کښې د خاد (استخبارات) رئیس ؤ.

سروری چې اوس د مسعود سره په جیل کښې دی د اکسا (خاد) د قاتل په نامه یادیده او په زرګونو کسان یې له خاورو لاندی کړل خو کله چې نجیب د خاد رئیس ؤ د بندیانو محاکمه به یې کوله او بیا به یې له فیصلی وروسته اعدامول. که څه هم دده په وخت کښې هم ډیر کسان د همدی شبکې له خوا له مینځه ولاړل.

کله چې نوموړی جمهور رئیس شو نو بیا یې له پخوا څخه په کلی ډول تغیر وکړ، ملی پخلاینه یې اعلان کړه، دیموکراسی یې راوسته او د ملګرو ملتو سره د سولی د راتلو په غرض له مقام څخه هم تیر شو، د شمال د کودتا په وخت کښې یې ملګرو ملتو ته پناه یوړه او بیا کله چې طالبانو حکومت ونیو دی یې د خپل ورور (احمد زی) سره د آریانا په چوک کې اعدام کړ.

٥- صبغت الله مجددی:

صبغت الله مجددی د محمد معصوم مجددی (میان جان آغا) زوی او د شمس المشائخ حضرت فضل محمد مجددی لمسی دی چې بابا یې دانګریزانو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخه د استقلال په حاصلولو کښې پوره ونډه درلوده. صبغت الله مجددي د محمد ظاهرشاه د حکومت په ضد هم قيام کړی ؤ او ځيني اسلامي تنقيدونه يې درلودل چې بيا د صدراعظم محمد داؤد له خوا څلور کاله او څو مياشتي بندي شو. کله چې د خلقيانو کودتا وشوه، دی له ډنمارک څخه چې هلته د ملک فيصل د دعوت او تبليغ نماينده ؤ راغی او د جبهه نجات ملي اسلامي په نامه يې ګوند جوړ شو. نوموړی ښه جيد عالم او مقرر دی خو تر احساساتو لاندې زيات راغلی او د اوس زمانې د خلکو د چل او فريب څخه هم مصئون نه دی پاتې شوی. کله چې د نجيب حکومت سقوط وکړ دی لومړی جمهور رئيس ؤ چې په همدې وخت کښې د ګوندونو له خوا جنګونه پيل شول او افغانستان يې د تباهۍ لور ته سوق کړ، دی د ۷۰ کلونو په شا او خوا کښې دی او اوس هم د صلحې په پروسه کښې هلې ځلې کوي.

٦- برهان الدين رباني:

برهان الدين رباني د ملا محمد يوسف زوی او د بدخشان د ولايت دی. په قام باندې يفتلی دی. کله چې په ۱۳۵۳ ش کال باندې سردار محمد داؤد د خپل جمهوريت په دوران کښې د مسلمانو رهبرانو نيولې پيل کړل، دی پاکستان ته را وتښتيد، دی د داؤد په وخت کښې د وسله وال قيام پلوی نه ؤ او کله چې خلقيان په اقتدار راغلل وسله وال جهاد يې پيل کړ. دده ګوند د

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعیت اسلامی په نامه ؤ، دی د خلکو سره ډیر ښه برخورد کوی، غصه ناک او قهرجن سړی نه دی، له صبغت الله مجددی وروسته چې کله دی جمهور رئیس شو نو خپله د جمهوری ریاست دوره یی په بی قانونه توگه اوږده کړه، قلابی لویه جرگه یی راوغوښته چې په هغه کې هم ټول دده کسان وو. دی کار د انجیر گلبدین حکمتیار د غصی لمبی یی نوری هم غړ غړ اندی کړی او سملاسی یی په کابل باندی د اوریل امر وکړ. چې دا دی د همدی حملو له امله کابل په ویرانه بدل شو. استاذ ربانی د ۶۰ کلونو په شااو خوا کښې عمر لری، دازهر فارغ او د شرعیاتو پوهنځی استاذ ؤ.

۷- گلبدین حکمتیار:

گلبدین حکمتیار د عبدالقادر خان زوی په قام خروټی او د کندز د ولایت اوسیدونکی دی. کله چې نهضت جوانان مسلمان په ۱۳۴۷ هـ ش کال کښې د علی آباد د باغ په کانتین کښې تأسیس شو دی یو منځنی غړی ؤ. چې بیا وروسته یی رشد وکړ، دی په کارونو کښې ډیر احساساتی دی لومړی یی په ولسونو کښې زیات محبوبیت او اثر درلود خو بیا وروسته په تیره کله چې کابل یی د خاورو سره سم کړ محبوبیت یی د لاسه ورکړ، د طالبانو د ظهور سره د ده د گوند کمپله تقریباً له ټولو ځایونو څخه ټوله شوه. لومړی یی د گلم جم ملیشو سره جهاد اعلان کړ، بیا ورسره یو ځای شو او د ربانی او مسعود په ضد

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې موقف ونیو. بیا د رباني د نامشروع حکومت صدراعظم شو چې له دوو میاشتو زیات یې دوام ونکړ او کابل طالبانو ونیو. دی اوس په ایران کښې اوسیږي. دده عمر د پنځوسو کلو په شا او خوا کښې دی. یاده دي وي چې د کابل د ننوتو په لومړیو وختو کښې یې د حزب وحدت سره هم جنګ شروع کړ او بیا ورسره یو ځای شو.

۸- مولوي محمد نبي محمدي:

مولوي محمد نبي محمدي د لوګر دولایت او ډیر جید عالم او مقرر شخص دی. معتدل مزاج لري او حالات په غور سره څیړي، دده ګوند د حرکت انقلاب اسلامي په نامه دی چې زیاتره طالبان او مولویان پکښې برخه لري. که څه هم په لومړیو وختو کښې یې په تنظیم کښې څه اختلاف راغی خو دده په درایت او پوهې سره بیرته سره متحد شول. دده ګوند په عام ولس کښې محبوبیت لري او ښایسته ښه جهاد یې هم کړی دی.

دی د ولسي جرګې وکیل هم ؤ چې هلته یې هم د اسلامي فکر د پاره زیات خدمتونه کړي، ان تر دې چې په غیر اسلامي حرکاتو یې ببرک او اناهیتا وډبول. دده عمر د اتیا په شا او خوا کښې دی.

۹- مولوي محمد یونس خالص:

مولوي خالص ډیر ښه جید عالم او لیکوال دی. په مطبوعاتو کښې یې ډیر کار کړی او ډیر آثار لري، دیني ملغلرې دده مهم اثر دی. همدا راز دی په

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارالعلوم عربی کښې استاذ هم ؤ. ده د اسلامي مبارزی په ترڅ کښې هغه وخت چې په مطبوعاتو کښې ؤ د وخت د واکدارانو سره یې ډیرې ډغری وهلی دی. په جهاد کښې د اول ځخه برخه وال ؤ، زیات وخت به یې هم په سنګرونو کښې تیراوه. د ده عمر د اتیا کالو په حدود کښې دی.

۱۰ - عبدالرسول سیاف:

سیاف د پغمان او سیدونکی دی، شرعیات یې ویلی او بیا له ازهر ځخه فارغ شوی دی د اسلامي نهضت د مؤسس استاذ غلام محمد نیازی شاګرد او مخلص ملګری ؤ، په ۱۳۵۳ کال کښې د داؤد په وخت کښې کله چې امریکې ته روان ؤ ونیول شو او بندی شو.

بیا د ببرک کارمل په وخت کښې راخوشی شو، دلته مجاهدین او مشران ډیر ورته خوشاله شول، دوی ویل چې زمونږ د نفاق او بې اتفاقی اور به همدا شخص مړ کړی له همدی کبله یې دلومړی اتحاد اسلامي رئیس وټاکه، خو ده نه یوازی چې دا اور مړ نکړ بلکه یو بل ګوند یې د اتحاد اسلامي په نامه جوړ کړ چې نیم کسان یې د جمعیت وو نیم کسان یې د حزب اسلامي ځخه ورته راویلل او ځه نور یې له نورو تنظیمونو ځخه واخیستل. ښه واعظ او مقرر او په عربي ژبه کښې پوره تسلط لری. د استاد سیاف عمر د پنځوسو په شا او خوا کښې دی.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوټ: د افغانستان په ویرانی کښې که څه هم د خلقیانو پر چمیانو او روسانو نیغ په نیغه لاس دی او دوی بنایی د دی پیښی اصلی مجرمین یاد شی خو اسلامی مشرانو هم له اخلاص څخه کار نه دی اخستی خپلی ژمنی یی نه دی عملی کړی، د مکی شریفی سوګندونه د طائف، اسلام آباد، پنډی او نوری معاهدی یی تر پښو لاندې کړی، د جهاد مالونه یی شخصی دارایی ګرځولی او مزی پری کوی، ځینی بیا حیله هم ورته پیدا کوی، خو دغه اسلامی مشران په مسؤلیت کښې سره توپیر لری، څوک لږ مسؤل دی او څوک ډیر خو تبرئه کیدای نشی، او کله چې واقعی اسلامی حکومت راشی دوی د ملت په وړاندی پوښتیدلی شی. او که نه په محشر کښې خو به باری تعالی خامخا حساب ورسره کوی.

د لری او بری پښتونخواه رواجونه:

* د ښځو ډیر احترام کوی، په ادب ورسره خبری کوی په موټر کښې ځای ورکوی. په داسی حال کښې چې په کابل کښې له آزادی وروسته حالات ګډوډ وو، نارینه او ښځی به په بسونو کښې ګډوډ ولاړ وو.
* د مشرانو احترام کوی، په موټر کښې خپل ځای ورکوی او ډیر ادب یی کوی.
* دملا، صوفی او شیخ ډیر احترام کوی په درانه نامه یی یادوی په داسی حال کښې چې په کابل کښې یی ملنډی پری وهلی.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* په خبرو کښې ډېر تونددي ځيني ځيزونه لکه شرمګاه بول او غائط په صراحت سره يادوي، که څه هم زموږ ځيني اطرافونه هم همداسي دي.
* په کابل کښې په رسمي دفترونو کښې ادب او قانون زيات مراعات کيږي، دلته يو مامور له ځان سره مرز هم وړلي شي چې دا ما په ستر ګو وليدل.
* د ښځو نوم نه يادوي که څه هم دا د عامو پښتنو رواج دي.
* چې د ډوډۍ په وخت کښې ورشي پوښتنه کوي چې آيا ډوډۍ دې خوړلې په داسي حال کښې چې په کابل کښې ډوډۍ ورته راوړي، که يې خوړلې وي بيا يې بيرته وړي.
* په خيرات او واده کښې کارت نه ګوري بلکه هرڅوک ورتلی شي. په کابل کښې کارتونه کتلی شي، خو اطراف بيا داسي نه دي.
* د زوم په غاړه کښې د پيسو اميل اچوي، په کابل کښې د ګلونو اميل اچوي.
* په فاتحه کښې يوازې لاس پورته کيږي په افغانستان کښې قرائت لوستل کيږي او بيا دعاء کيږي.
* فاتحه د کورونو په مخ کښې په کتونو کيږي. په افغانستان کښې فاتحه په جوماتونو کښې کيږي. په اطراف کښې په کورونو او د جومات په مخه کښې هم کيږي.
* په واسطه او رشوت فخر کوي، مثلاً وايي چې غتېه واسطه (سپارش) مې

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی ځکه کامیاب شوم. په افغانستان کې بیا دا په پټه کوی او وایی نه.

* په کابل کښې کرتی او دلته واسکټ اغوندی، یا لا پوش دلته نشته.

* په کابل کښې زیاتره بوټان او دلته څپلی پښو کیږی.

یادونه: دا څیزونه چې می ولیکل دا یوازې د کابل او شا خوا په رواجونو اړیکی لری او د نورو ولایاتو په رواجونو خبر نه یم همدا راز د پیښور رواجونه هم په ټول پاکستان نه تطبیقیږی.

* وریجې په میلمستیا گانو او خیراتو کښې ډیری غوړی او رنگه پخوی، وچه خرما هم ورسره پخوی، په کابل کښې د خرما په ځای میز کله کله پخوی. خو د کابل آشپزی ډیره ښه خوندوره ده. اوس د پیښور خلک اکثراً افغانانو آشپزان نیسی.

* ډوډی هم د دی ځای د کابل غوندی نه ده د کابل وچه ډوډی ډیره خوندوره ده، کابلی ډوډی اوږده ده او اوزبکی بیا گرده وی.

* گندنه دلته چا نه پیژندله، کله چې افغانانو وکرله او یی خوړله دوی به ویل چې کابلیان وا ښه خوری اوس یی دوی هم په مزه خوری او کابلی ساگ ورته وایی.

* ددی ځای شلغمی (تیپری) سپینی دی او د کابل غټی او سری دی.

* ددی ځای کچالو (آلو) سره دی او د کابل کچالو زیړ دی.

* په کیک کښې توپیر نشته خو د کابل کلچی مزه ناکی دی.

* ددی ځای خلک بغلاوه نه پیژنی یو ډول کلچی ․ ی.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* دلته چارمغزی ککو والاکیک نه پخیږي.

* دلته د مندکو چکیده نشته بلکه د مونګ پلیو چکیده شته.

* دلته د وریجو د اوړو نه ډبلې کلچې نه پخیږي.

* دلته حلوای سوانګ او حلوای مغزی نشته.

* دلته مکرونی والا د شیدو پرینی شته او په کابل کښې نشته او د قیر په تامه پیرینی هم شته.

* دلته ماغوت او ډول ډول پرینی نشته په کابل کښې شته.

* دلته ګیلاس او سرکی (آلو بالو) نشته او په کابل کې شته.

* کله چې د لومړی ځل د پاره آلوبالو دلته راغلل خلکو د ګورګورو په نامه ویلل.

* دلته چکه نشته او په کابل کښې شته او س دلته هم چکه جوړیږی. دلته خلک ماستی ته چکه وایي.

* ددی ځای کاهو واړه دی او په سلاد کښې استعمالیږی خو د کابل ډیر غټ او هر وخت خوړل کیږی.

* کابل کښې د ځنبا ک د پاره اوبه په ګیلاسونو کښې خرڅیږی او په پیسو کښې اوبه خوشی ورکول کیږی. خو اوس چې مهاجر راغلی او بد حال یی دی ددوی اولادونه دلته هم اوبه په پیسو خرڅوی.

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهاجرو د راتګ سره ځینې تحولات

دلته پاکستان کښې د مهاجرو د راتګ سره ډیر غټ بدلونونه راغلل د مهاجرو کمپونه جوړ شول. په ښارونو کښې ګڼه ګونه زیاته شوه او په تیره په صوبه سرحد او بلوچستان کښې یې زیات اثر واچاوه. زه یو څو څیزونو ته اشاره کوم.

۱ - د مهاجرو سره ددې ځای خلکو حساسیت ښودلو او ویل به یې چې دا زموږ په اقتصاد بد اثر اچوي، قیمتي جوړوي خوراکي څیزونه ورسره ګرانیږي، د کورونو کرایې لوړیږي زمونږ دولس خلک بیکاره کیږي، چې بیا همداسې وشول. خو اوس دا حساسیت کم شوی دی بلکه د مهاجرو او ددې ځای د هستوګنې کوم توپیر نشته خصوصاً په کویټه کښې یې خپل ورونه ګڼي.

۲ - پخوا افغانان د پولیسو له خوا زیات ځورول کیدل، پیسې تري اخیستل کیدې، بندي کیدل او دا رویه زیاته د پارسي ژبو او ازبکانو سره کیده اوس هم کله کله دا چال چلند کیږي.

۳ - پخوا به د بورډ تهکال او اشنغري په لین واګونونه (ویګن) موټر چلیدل، بیا د افغانانو د راتګ سره او په تیره د زیاتي ګڼه ګوڼي سره ډبې او میني بسونه رواج شول خو په اول کښې ددې ځای پښتانه پکښې نه تلل او په خپلو واګونو کښې په سپریدل، خو اوس ددې ځای خلکو هم دا ګاډي په کار اچولي دي.

۴ - د مهاجرو د راتګ سره په پېښور کښې په تعمیراتي لحاظ ډیر بدلون

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي دي، سړکونه پراخه شول، بلډنګونه جوړ شول، حیات آباد یوه سپیره دښته وه او اوس هغه قیمتي او عصري ځای حیات آباد یادېږي چې د کورونو کرایه هم تر نورو ځایو دلته ګرانه ده.

٥- پېښور ښار پراخوالي پیدا کړ او له بورډ څخه تر جم پوري آبادي جوړه شوه، کارخانې ډېر مهم او عصري بلډنګونه لري چې د ټولې دنیا مالونه هلته پیدا کېږي، او زیاتره افغانان پکښې تجارت کوي.

٦- د صحافت په لحاظ پښتو اخبارونه دلته رواج شول، پخوا به ددې ځای خلکو انګریزي او اردو اخبارونه لوستل او اوس يې د پښتو اخبارونو سره دلچسپي پیدا کړه.

د مهاجرو ګوندونو اخبارونه په پښتو او پارسي چاپېږي، کتابونه او رسالې نشرېږي او د پېښور (وحدت) اخبار د محترم پیر سپید شاه په همکاري او زحمت دلته رائج او خپور شو او اوس (سهار) اخبار هم چاپېږي چې دا دواړه اخبارونه د لرو او برو پښتنو د پاره دي.

٧- خارجي لويې لويې مؤسسې دلته د افغانانو د پاره کار کوي څوک خوراکي څيزونه ورته برابروي څوک تعلیمي مواد ورته برابري او څوک نوري مرستې کوي.

پښتونه تا ته وایم!

زه نه پوهېږم په دې زمکه کښې څه تأثیر دی، ددې زمکې خلک بدل دي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که دا زمکه بدله ښکاري.

موږ چې د جهاد په اولو شپږو کښې دې زمکې ته راغلو هیله مو درلوده چې د دې زمکې خلک به موږ ډیر ښه استقبال کړي، مگر متأسفانه دې خلکو بد بد راته وکتل او ویل یې: دا غله دي، دا داړه ماران دي دا تښتیدلي خلک دي. دوی د قانون او قانوني حکومت څخه را تښتیدلي دي، موږ به ویل: هلته په زرگونو خلک له کورونو څخه وایستل شول، او په دسته جمعي قبرونو کښې خښ شول، هلته ظلم دی، ناروا ده او د دین او وطن په خلاف د څو تنو کمونیستانو سخته کار روائي ده، خو دوی به ویل: دا د امریکې تبلیغات دي، دا اسلامي جهاد نه دی دا د امریکې او روس جنگ دی. موږ به ویل: دا جنگ هر څوک د خپلې آئیني څخه تعبیروي، موږ ته اسلامي جهاد دی، روس او امریکې ته د دوی جنگ دی، اروپا ته د کمونیزم او دیموکراسي جگړه ده او نورو هیوادو ته د روس پراختیا غوښتنه ده.

ما به چې په کومه مشاعره کښې د دې زمکې د خلکو سره گډون وکړ، خپل دردونه به مې ورته بیانول خو په څلوېښتو کسانو کښې مې دري ملگري درلودل او بس. په ځینو کسانو به زما شعرونه ډیر بد لگیدل او همالته به یې ځواب راکړ، ځینو به ویل چې مهاجر شوي، وطن یې پرېښودی، پردیس دي، مه تري خپه کیږي. خو اوس چې حالات بدل شول دوی هماغه پخواني خبره تکراروي خو زه وایم چې اوس هم د حق او باطل جگړه ده خو شکلونه یې له پخوا څخه توپیر لري. اوس هم د افغانستان خلک مظلومان او مقتولان دي خو په بل

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل. اوس هم وطن ورانیږی.

لږ سوچ پکار دی او د تعصباتو څخه ډډه کول. شخصی فکرونه او نظریات وطن تباه کوی ، ملی او جهانی فکرونه انسانی دنیا جوړوی او بس.

PROPERTY OF ACKU
7856

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
4.382
GHA
7856.

تر آسمانه رسی

د اسویلو توندی سیلی یې تر جهانه رسی
ددی مظلوم ملت فریاد تر کهکشانه رسی

سکون یې نشته په کرسی هیڅ قناعت نلری
د بوالهوسو هوسونه تر آسمانه رسی

که یې وسلی دی داولس بی ارادی خو نه دی
لاس به یې خدای و د بدمستو تر گریوانه رسی

دښتی میرې یې کړی خړوبی لا به نور څه کوی
چه یې داوښکو سیلابونه تر ایرانه رسی

سوز او گذار یې هندوکش او سپین غر ولړزول
فریاد ژړا به یې تر هند او پاکستانه رسی

د کمونیستو له زخمونو لاجوړ شوی نه دی
چه مسلمان نه بدرنگی له مسلمانه رسی

د تقدس په نظرو گوری مظلوم ولس ته
نه ښایی دا چه بی مهری له خپل جانانه رسی

چه څو سم نشی دا بی سره دا بی پښو انسانان
د غیرت کوکی به تر تول افغانستانه رسی

Ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library